

การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย
HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
DEVELOPING ANALYTICAL READING SKILLS USING
HABITSCAN BEHAVIOR ANALYSIS PROGRAM TOGETHER WITH
PROJECT-BASED FOR STUDENTS IN GRADE 6

¹ธัญวรัตน์ ชูรัตน์ และ ²ณัฐกฤตา นามมนตรี

¹Thanwarat Churat and ²Nutkrittta Nammontree

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ประเทศไทย
Mahasarakham University, Thailand.

¹63010184013@msu.ac.th

Received : December 25, 2022; Revised : February 12, 2023; Accepted : April 20, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบใช้โครงงานเป็นฐานก่อนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 38 คน ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุณูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ 12 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ (E1/E2)

¹นักศึกษา, สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร., อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เท่ากับ 82.71 / 94.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนเรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การอ่านเชิงวิเคราะห์ โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN โครงงาน

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop lesson plans of analytical reading skills using HABITSCAN behavior analysis program together with project-based learning for students in grade 6 to achieve the efficacy criteria of 80/80, and 2) to compare learning achievement of grade 6 students before and after learning by using analytical reading skills using HABITSCAN behavior analysis program together with project-based learning. The sample was 38 grade 6 students in Khumkhueankao Chanupathum School, Yasothon province, they were studying in 6/1 classroom and in 2022 academic year. The instruments used were lesson plans of analytical reading skills using HABITSCAN behavior analysis program together with project-based learning which lasted 12 hours and 30 item multichoice of learning achievement test which the reliability was 0.92. The data were analyzed using mean, percentage, standard deviation, and t-test dependent samples. The results of the research revealed as follows; 1) Lesson plans of analytical reading skills using HABITSCAN behavior analysis program together with project-based learning for students in grade 6 was measured the efficacy as 82.71/94.24 which higher than the criteria proposed. 2) After learning through analytical reading skills using HABITSCAN behavior analysis program together with project-based learning, grade 6 students gained higher scores of learning with 0.5 statistics significantly.

Keyword : Analytical Reading, HABITSCAN Behavior Analysis Program, Project-Based Learning

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่รับและส่งต่ออย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประชาชน ชุมชนและสังคมรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 :131) ในด้านกลไก การศึกษาก็เช่นกัน มีการออกแบบการศึกษาเป็นพลวัต เปลี่ยนแปลงโลกจากการก้าวผ่านจากศตวรรษที่ 20 เข้าสู่และศตวรรษที่ 21 พัฒนาคอนทักวีย์ให้เป็น คนดี คนเก่ง สอดคล้องกับครูในศตวรรษที่ 21 ในการทำความรู้จักศิษย์ดังที่

วิจารณ์ พานิช (2555 : 3-4) ระบุลักษณะของเด็กสมัยใหม่ไว้ว่า มีอิสระที่จะเลือกสิ่งที่ตนพอใจ เป็นตัวของตัวเอง สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องการความเร็วในการสื่อสาร การหาข้อมูล ตอบคำถาม และสร้างนวัตกรรมต่อทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตและการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ให้ทุกคนมีจิตสำนึก ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความคิด ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมที่เหมาะสมรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 93-94)

จากที่กล่าวมา การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน ประกอบด้วย 1) ครูผู้สอน 2) หลักสูตร 3) การเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเกิดสมรรถนะสำคัญที่สามารถใช้ได้ในชีวิตจริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 : 1) การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยจึงมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การพูดและทักษะการอ่านนี้จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้ ผู้เรียนต้องเป็นผู้ลงมือทำในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเองสอดคล้องกับวิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21 ดังที่ วิจารณ์ พานิช (2555 : 34) การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า PBL (Project-Based Learning) การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นการเรียนที่ต้องลงมือปฏิบัติ โดยเรียนเป็นทีม มีการฝึกค้นหาความรู้ แสวงหาความรู้ ลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ใช้ทักษะ เจตคติ จินตนาการและความสามารถของตนเองในการคิดสร้างสรรค์ผลงานอย่างเต็มที่

ผู้วิจัยยังพบข้อสังเกตที่เป็นปัญหาที่เกิดจากการจัดการชั้นเรียน นักเรียนอ่านข้อความบทความ แล้วสรุปใจความสำคัญไม่ชัดเจน ไม่สามารถแยกแยะใจความหลักหรือส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561-2563 สาระที่ 1 การอ่าน นักเรียนโรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุณูปถัมภ์ ทำคะแนนได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับสังกัด ระดับภาคและระดับประเทศ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สาระที่ 1 การอ่าน คะแนนเต็ม 100 คะแนน

ปีการศึกษา	โรงเรียน	สังกัด	ภาค	ประเทศ
2561	53.18	58.59	54.09	57.48
2562	43.33	44.43	41.47	43.65
2563	43.51	49.01	44.82	48.10

ที่มา : โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุณูปถัมภ์. งานทะเบียนวัดผล (2563)

จากตารางที่ 1 พบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียน ปีการศึกษา 2561-2563 ได้ร้อยละ 53.18, 43.33 และ 43.51 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้ร้อยละ 57.48, 43.65, 48.10 ตามลำดับ และเมื่อสังเกตจะพบว่าคะแนนระดับโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนระดับประเทศทั้ง 3 ปีการศึกษา

ด้วยเหตุผลและความสำคัญของผู้เรียนดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยตระหนักว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงได้วิเคราะห์นิสัยผู้เรียนโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN เพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างบุคคล ความถนัด ความสนใจเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อให้นักเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ สามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ให้ผู้เรียนรู้จักอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ พิจารณาน้ำใจอย่างถี่ถ้วน แยกแยะประเด็นต่าง ๆ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบโครงงานก่อนและหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 38 คน ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขันธมิตร อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ 12 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน

ผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการทดสอบการวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 38 คน เป็นรายบุคคล จำแนกเป็น 6 สี คือ สีเหลือง สีส้ม สีแดง สีม่วง สีนํ้าเงินและสีเขียว โดยจำแนกเป็นลักษณะนิสัยหลัก ลักษณะนิสัยรองและลักษณะนิสัยสุดท้าย สรุปได้ ดังนี้ นักเรียนที่ลักษณะนิสัยหลักมากที่สุดคือสีเหลือง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 42.11 รองลงมา เป็นสีเขียว จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 สีแดง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 18.43 สีนํ้าเงิน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.89 สีม่วง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.89 และสุดท้ายคือสีส้ม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.63

ดังนั้น เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่มตามกราฟสี ผู้วิจัยจึงแบ่งกลุ่มนักเรียนตาม ลักษณะนิสัยหลักและลักษณะนิสัยรอง ซึ่งมีลักษณะนิสัยคล้าย ๆ กัน และคำนึงจากลักษณะโทน สี คือโทนสีร้อน ได้แก่ สีเหลือง สีแดง สีส้มและสีม่วง ซึ่งเป็นสีที่มีพลัง สะดุดตา และโทนสีเย็น ได้แก่ สีนํ้าเงิน สีเขียว เป็นสีให้ความรู้สึกสุภาพ สงบ เยือกเย็น จึงแบ่งเป็นสีหลัก : สีรอง ดังนี้ กลุ่มที่ 1 สีแดง 5 : 2 คน, กลุ่มที่ 2 สีเหลือง 7 คน, กลุ่มที่ 3 สีเขียว 4 : 2 คน, กลุ่มที่ 4 สีม่วง 3 : 3 คน, กลุ่มที่ 5 สีนํ้าเงิน 3 : 3 คน และ กลุ่มที่ 6 สีส้ม 1 : 5 คน รวมจำนวนทั้งหมด 38 คน

2. ผลการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม วิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 สรุปผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของ ผลหลังการเรียนรู้ (E_2) ของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 82.71/94.24 ดังตารางที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็น ฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	E_1	E_2	สรุป
เรื่องที่ 1 การอ่านเชิงวิเคราะห์	80.00	88.42	✓
เรื่องที่ 2 อ่านเชิงวิเคราะห์บทความ	78.03	91.71	×
เรื่องที่ 3 อ่านวิเคราะห์ข่าวสาร	85.00	94.21	✓
เรื่องที่ 4 การอ่านบันเทิงคดี ประเภท นวนิยาย	80.53	97.63	✓
เรื่องที่ 5 การอ่านบันเทิงคดี ประเภท เรื่องสั้น	90.00	99.21	✓
รวม	82.71	94.24	✓

หมายเหตุ ✓ หมายถึง เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80

X หมายถึง ไม่ไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลผลิตของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 เรื่อง จะเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 2 ไม่เป็นไปตามประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้ เนื่องจากนักเรียนลาป่วย ด้วยโรคโควิด-19 ไม่สามารถเข้าเรียนได้ และนักเรียนต้องศึกษาเนื้อหา นั้นด้วยตนเอง อาจยังไม่ค่อยเข้าใจ แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวม มีประสิทธิภาพ (E_1) = 82.71 และมีประสิทธิภาพ (E_2) = 94.24 ซึ่งเป็นไปตามประสิทธิภาพ 80/80 สมมติฐานข้อที่ 1

ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรม โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน สังเกตว่าผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์น้อย ไม่มีทักษะกระบวนการอ่านวิเคราะห์ข้อความเท่าที่ควร เมื่อผู้วิจัยได้ทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ มากขึ้น สามารถอ่านข้อความบทความแล้วสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม และตั้งคำถามจากปัญหาที่พบ สืบค้นหาคำตอบด้วยตนเองอย่างถูกต้องมีเหตุผลหรือสามารถโต้แย้งได้อย่างมีเหตุผลที่เหมาะสม โดยแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาความรู้ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักการ ขั้นตอน องค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่นำไปสู่การวิเคราะห์บทความ ข่าว นวนิยาย และเรื่องสั้น ที่ผู้วิจัยนำเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลให้คะแนนผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์แบบใช้โครงงานเป็นฐานก่อนและหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้วิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังตารางที่ 3

การทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	Mean	S.D.	ค่าเฉลี่ย ของ ผลต่าง	S.D. ค่าเฉลี่ย ผลต่าง	t	df	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	21.61	2.85	4.45	1.62	16.90*	37	0.0000
หลังเรียน	26.05	2.39					

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุณูปถัมภ์ ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 21.61 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.85 และหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 26.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.39 คะแนน

เฉลี่ยหลังเรียน โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์หัตถ์ HABITSCAN ในการแบ่งกลุ่มและเข้ากลุ่มกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพิ่มขึ้นถึง 4.45 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.62 จากการทดสอบด้วยสถิติ t-dependent ได้ค่า t เป็น 16.90 แสดงว่าค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์หัตถ์ HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน สังเกตได้ว่าผู้เรียนยังมีพื้นฐานการอ่านเชิงวิเคราะห์น้อยไม่สมกับวัย ขาดทักษะกระบวนการอ่าน เชิงวิเคราะห์ แยกแยะ สรุปใจความสำคัญไม่ชัดเจน ซึ่งเมื่อเทียบกับระดับชั้นหรือวัยของผู้เรียนตามคุณภาพของผู้เรียนที่ระบุในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องเข้าใจ ตีความ แปลความและขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียนและพัฒนาความรู้ทางอาชีพและนำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 42) ผู้วิจัยได้ปรับกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์หัตถ์ HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน จัดกลุ่มการเรียนรู้ตามกราฟสี 6 กลุ่มสีลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบวิธีการสอนโครงงานเป็นฐาน โมเดลจักรยาน 5 ขั้นตอน ของวิจารณ์ พานิช (2555) แต่กราฟสีที่ได้มีจำนวนไม่เท่ากัน ทำให้จัดกลุ่มการเรียนการสอนแบบโครงงานที่ต้องมีจำนวนนักเรียนเท่ากัน ไม่เหมาะสมหรือไม่สัมพันธ์กันเท่าที่ควร วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใช้โปรแกรมวิเคราะห์หัตถ์ HABITSCAN กับการใช้โครงงานเป็นฐานจึงไม่เหมาะสมกัน ควรหาแนวทางหรือวิธีการสอนแบบใหม่ที่ไม่ต้องให้เข้ากลุ่มหรืออาจจัดกิจกรรมเป็นรายบุคคลจะเหมาะสมกับการใช้โปรแกรมวิเคราะห์หัตถ์ HABITSCAN มากกว่าการเข้ากลุ่มแบบโครงงานเป็นฐาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์หัตถ์ HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัยด้านการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์หัตถ์ HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 และเมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 82.71/94.24 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนจึงนำโปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN มาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะนิสัยของผู้เรียน หลังจากใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN นักเรียนได้รู้จักตัวตน เข้าใจตนเองและมีความสัมพันธ์อันดีในกลุ่มสืเดียวกันมากขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลุ่มสืร่วมกับกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ลงมือปฏิบัติร่วมกันเป็นกลุ่มสัมพันธ์ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีความสามารถในการคิด ความสามารถในการสื่อสารและการใช้ทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น ระหว่างเรียนรู้นักเรียนได้รับทั้งความรู้และมีความสุขในการทำงานร่วมกันในกลุ่ม จึงส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงขึ้น

ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ระหว่างการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละชั่วโมง ปัจจัยที่เป็นแรงบันดาลใจหรือเหตุผลที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนนั้น เพราะผู้เรียนมีความสนใจใฝ่เรียนรู้มุ่งมั่นในการทำงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันผนวกกับการศึกษาต่อในสาขาวิชาหรือกลุ่มอาชีพที่นักเรียนสนใจ ทั้งนี้เพราะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีกระบวนการสร้างและพัฒนาตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเริ่มจากการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย ซึ่งสาระที่ 1 การอ่าน มีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จึงต้องมีทักษะกระบวนการทางด้านการอ่าน จากนั้นได้ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุโขปักษ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน รวมถึงศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการวิเคราะห์นิสัยผู้เรียนโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN เพื่อให้ทราบความต้องการและลักษณะนิสัยของผู้เรียน จนเกิดความรู้ความเข้าใจแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน สามารถนำหลักการและแนวคิดที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เรียบเรียงเนื้อหาจากเรื่องง่าย ใกล้เคียง ไปสู่เรื่องที่ยากขึ้น กิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมีกระบวนการวัดผลในระหว่างเรียนและหลังเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ เพ็ญศรี ชูสงค์ (2551) ที่ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์และความพึงพอใจในการใช้วิธีสอนแบบหมวกความคิดหกใบ โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านเชิงวิเคราะห์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบหมวกความคิดหกใบพัฒนาขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

นอกจากนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน ยังได้เน้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบยึด

ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ ฝึกปฏิบัติจริงและมีส่วนร่วม ช่วยในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ วิจารณ์ พานิช (2555 : 10) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบเน้นผู้เรียนได้ลงมือทำไว้ว่า ครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก (facilitate) การเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ หรือปฏิบัติแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า PBL (Project-Based Learning) ครูคอยอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ นอกจากนั้น อัญชลี ทองแถม (2561) ยังได้อธิบายถึงการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้เกิดจากการปฏิบัติจริง จากการหาความรู้และการลงมือกระทำมีความสามารถในการใช้ความรู้ นั้น ๆ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด การเรียนรู้โดยใช้โครงงานนั้น ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ แล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม

จากเหตุผลและแนวคิดต่างๆ ที่อธิบายข้างต้น ถึงแม้ว่าคะแนนเฉลี่ยประสิทธิภาพจะเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ในการจัดกลุ่มการเรียนรู้ตามกราฟสินิสัยก็ยังไม่เหมาะสมกับ การเข้ากลุ่ม โครงงานที่สมาชิกสมัครใจเข้ากลุ่มกันเองและมีจำนวนสมาชิกกลุ่มเท่าๆกัน การใช้โปรแกรม วิเคราะห์สินิสัย HABITSCAN จึงไม่เหมาะสมกับการแบ่งกลุ่มแบบการใช้โครงงานเป็นฐาน เมื่อต้องการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานควรใช้วิธีการสอนแบบอื่นในการจัดกลุ่มการเรียนรู้ที่ คาดว่าจะได้ผล มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม วิเคราะห์สินิสัย HABITSCAN ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สินิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เท่ากับ 21.61 และหลังเรียน เท่ากับ 26.05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนน สอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากปัจจัยสำคัญ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิง วิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สินิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้าง และพัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความ สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยแบ่งเนื้อหา ออกเป็นเรื่องย่อย ๆ ให้เหมาะสมกับวัย สถานการณ์ปัจจุบัน ความรู้ความสามารถของผู้เรียนและ กับเวลาเรียน การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ สินิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้กิจกรรมแบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีความสุขในการเรียน ส่งผลต่อการคิด การแสดงออก สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปใจความสำคัญได้ถูกต้องตรงประเด็นและมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพที่น่าสนใจ ซึ่งส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อน

การเรียนการสอน และการที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดทำไว้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับเนื้อหาแต่ละเรื่องโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากเหตุผลและแนวคิดต่างๆ ที่อธิบายข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น ให้นักเรียนเข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น แสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม ในกิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานเข้ากลุ่มตามกราฟสีที่มีนิสัยคล้ายกัน แนวทางเดียวกัน ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ความคิดความเห็นเหมือนกัน ส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี ไชยไธสง (2563) ที่ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น 5 ตำบล จาก 6 ตำบล ซึ่ง มีการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สามารถพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้และมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสื่อการสอนในการจัดการเรียนการสอนเหมาะกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด เมื่อพบเจอปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น สามารถหาแนวทางแก้ไขสิ่งเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม แม้ว่าการใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN เป็นการจัดกลุ่มตามกราฟสีนิสัยซึ่งเมื่อวิเคราะห์กราฟสีแล้วมีจำนวนนักเรียนแต่ละสีไม่เท่ากัน เมื่อนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐานที่ต้องมีสมาชิกในกลุ่มเท่า ๆ กัน อาจไม่สอดคล้องหรือไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนัก ควรใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN จัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับวิธีการสอนอื่นที่เป็นรายบุคคลจะเหมาะสมกว่าจัดร่วมกับการใช้โครงงานเป็นฐาน ถึงแม้ว่าการใช้โปรแกรมวิเคราะห์นิสัย HABITSCAN ร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐานในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนแต่ละกลุ่มหรือผลสัมฤทธิ์จะเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ก็ตาม

